

nr 111 PEEP MARDISTE, Erakond Eestimaa Rohelised

1. Millised on teie eesmärgid keskkonnakaitse vallas, mille eest soovite EP perioodil seista ja mida ellu viia?

Kõigepealt – palju alltoodu saavutamiseks tuleb kõigepealt jõuda selle suure muudatuseni, et Euroopa Parlament saaks õiguse seadusi algatada. Täna menetletakse vaid Euroopa Komisjoni koostatud seaduseelnõusid ja sõltutakse ka paljudel keskkonnateemadel Komisjoni plaanidest.

2. Kas ja millisel viisil peate vajalikuks keskkonnasõbralikuma transpordisektori poole pöörduda?

Süsiniku emiteerimine peab saama suuremalt ja õiglasemalt maksustatud ja see muutus peaks omakorda tegema saastavama transpordi kallimaks. Üleeuroopalise või globaalse süsinikumaksu kehtestamine võib võtta palju aega ja seniks tuleb ära teha hulk praktilisi asju, nagu lennukikütuse maksuvabastuse lõpetamine, lennukipiletite käibemaksu kehtestamine, laevandusemissioonide viimine süsinikukaubanduse süsteemi ETS. Ühtekuuluvusfond ja teised transporditaristut toetavad fondid peavad lõpetama investeerimise fossiilkütuste kasutamist soosivasse infrastruktuuri ning tähtsustama rongiliiklust, ühistransporti ja kergliiklust.

3. Kas ja kuidas kavatsete Euroopa Parlamendis panustada kliimaneutraalse Euroopa eesmärki? Mis aastaks toetate kliimaneutraalsuse saavutamist ELis?

Jah, kavatsen. Poliitilise valmisoleku korral on reaalne saavutada Euroopa Liidu kliimaneutraalsus hiljemalt aastaks 2050.

4. Kuidas jäite rahule Euroopa Parlamendi hiljutise hääletustulemusega, millega seati soovituslikuks KHG heitkoguste vähendamise eesmärgiks 2030. aastaks -55% ning kuidas plaanite sellest eesmärgist kinni pidamise eest seista?

Ei jäänud rahule – Europarlamendi roheliste grupp Greens/EFA tegi ettepaneku vähemalt 60%-lise vähendamise kohta, mis hääletati teiste poolt maha ja sellest on kahju. On terve rida praktilisi tegevusi, mis tuleks ka 55% saavutamiseks ära teha. Üks osa on seotud rahakasutusega – väidetavalt doteeritakse Euroopa Liidus fossiilkütuste kasutamist aastas 55 miljardi euroga. Teiseks peab süsinik saama õiglase hinna – lennukikütuse maksuvabastus tuleb lõpetada ja kehtestada lennukipiletite käibemaks. Neist dotatsioonidest ja maksumuudatustest laekuv raha tuleb suunata taastuenergia, ühenduste ja salvestusvõimaluste arendamisele, aga ka raudteetranspordi arendamisele.

5. Kas ja kuidas tuleks käimasolevas Ühise Põllumajanduspoliitika reformi käigus muuta põllumajandus loodus- ja keskkonnasõbralikumaks?

Jah, tuleks, sest täna läheb ÜPP ca 60 miljardit sisuliselt intensiivse põllumajanduse toetuseks, mil on negatiivne mõju liigilisele mitmekesisusele, kliimale ja veekvaliteedile. Toetustel peaks olema madalam ülempiir, sest koguni kolmandik ÜPP rahast lähe täna 1,5%-le väga suurtele põllumajandusfirmadele. ÜPP peab looma eraldi rahastusskeemid loogilise mitmekesisuse kaitseks põllumajandusmaastikes ning keskkonna- ja kliimameetmeteks eraldatud raha peaks olema kasutatav nii ÜPP I kui II sambas. Kogu ÜPP maht EL ühiseelarves peaks vähenema, sest olulisemateks prioriteetideks peaks saama haridus, teadus ja innovatsioon.

6. Valitsustevahelise elurikkuse ja loodushüvede koostöökogu (IPBES ehk *Intergovernmental Science-Policy Platform on Biodiversity and Ecosystem Services*) 2018. aastal välja antud Euroopa ja Kesk-Aasia kohta käiv aruanne hoiatab elurikkuse ja loodushüvede jätkuva kao eest regioonis. Elurikkuse ja loodushüvede kadu hakkab kahjustama Euroopa edasist arengut ning seab ohtu ka meie majandused. Aruanne, mille tellisid ning mille kokkuvõtte kinnitasid kõik Euroopa riigid (sh Eesti) ütleb selge sõnaga, et Euroopa jätkusuutliku arengu tagamiseks on hädavajalik pöimida elurikkuse ja looduse hüvede säilimine igasse otsustustegevusse, lahutada majanduskasv energia- ja ressursitarbimise kasvust (*decoupling*), käivitada ökoloogiline maksureform ning tagada, et lisaks majandusmõdikutele kasutatakse heaolu hindamisel indikaatoreid, mis võtavad arvesse looduse väärtused. Kuidas kavatsete selle eest seista?

Infot:

https://www.ipbes.net/system/tdf/spm_2b_eca_digital_0.pdf?file=1&type=node&id=28318

Euroopa Liidu põllumajandus peab muutuma palju ekstensiivsemaks, seal tuleb kasutada vähem keemiat väetiste ja putukatõrjena, põllumajandusmaastikud peavad saama fragmenteeritumaks, vähem peaks olema monokultuure, vältima peaks GMOsid. Märgalasi tuleb senisest enam väärtustada, kaitsta ja taastada, kontrolli alla saada laastav kalavaru ülepüük, saada EL-ile pädevus tegeleda metsandusega, et hakata tegelema üleraie probleemidega.